

Výroční zpráva Tramvajklubu Brno za rok 2007

V důsledku založení sekce MHD dne 5.1.1971 co by součástí Kruhu přátel Technického muzea v Brně, která byla naší dnešní formací předznamenáním, byl minulý rok 37. rokem naší spolkové činnosti, z toho od nabytí naší právní subjektivity v roce 1993 uplynulo již roků 15. Tato výroční zpráva je též také jubilejní 10. vypracovávanou současným předsedou. Necht' je tedy plénum v duchu našich stanov doplněna, příp. opravena a poté schválena touto výroční schůzí. Jsou v ní zahrnuty činnosti organizované výborem, nebo alespoň jím registrované.

Výbor začal pracovat ve třináctičlenném složení, které vzešlo z voleb aklamací při výroční členské schůzi v roce 2006. Jednotlivé funkce byly rozděleny následovně: Z. Nesiba – předseda, P. Chudáček – jednatel, O. Bittner – hospodář, D. Gillarová – členská evidence, J. Mrkos – šéfredaktor, L. Kašík – redaktor, P. Šimšík – programy členských schůzí, J. Saitl – technické zajištění členských schůzí, M. Černý – knihovník, L. Čuma – 2. knihovník a redaktor, D. Uhlíř – distributor, A. Butschek – archivář a J. Horský – internet. V průběhu volebního období bohužel muselo dojít z důvodu úmrtí kol. Šimšíka a dalších změněných skutečností k přerozdělení některých funkcí, které si však zachovalo charakter pouhého provizoria. Do budoucna se uvažuje se snížením počtu členů výboru a kumulací některých činností a funkcí. Výbor se sešel celkem 11 x v průběhu roku, kdy poprvé byla z praktických důvodů vypuštěna schůze srpnová, a to vesměs jednu hodinu před konáním schůze členské. Z 10 schůzí byl pořízen zápis a účast jeho členů se pohybovala tentokrát již pod obvyklými 80 %, přičemž třem jeho členům klesla dokonce pod 50 % (jedná o kol. Gillarovou, Černého a Butschka a to vesměs z vážných rodinných a pracovních důvodů). V průběhu roku došlo k aktualizaci údajů týkajících se členské základny prostřednictvím tzv. Změnových lístků tak, aby mohl být opět vydán aktuální adresář členstva. Obdobně se aktualizuje i seznam knihovního fondu a na jarní období t.r. se připravuje jeho opětné vydání.

V průběhu roku 2007 ukončilo členství 6 členů a nově byli přijati 2 členové, takže se stav členské základny ke konci roku 2007 ustálil na 136 jménech. Za posledních 5 let došlo tedy k poklesu stavu členské základny již téměř o 50. Důvod k zamyšlení. Bylo uspořádáno celkem 11 členských schůzí, tentokrát výhradně v prostorách pisárecké učebny autoškoly Dopravního podniku města Brna a 1 schůze byla dále rozšířena o projížďku muzejním autobusem Škoda 21Ab spojenou s exkurzí na závoděšti Masarykova okruhu. Odborný program na jednotlivých schůzích předem avizovaný a v Informacích MHD prezentovaný byl až na dvě výjimky zajišťován 6 přednášejícími z našich řad a měl níže uvedenou skladbu. Bohužel došlo celkem ke 3 změnám programu proti předem avizovanému, za což se ještě jednou členstvu omlouváme.

5. 1. kol. Čuma Libor video Doprava v Turecku
6. 2. kol. Nesiba film Výroba trolejbusů ve Škodě Plzeň a Ostrov
6. 3. kol. Mrkos foto Mosty přes brněnské tovární náhony (I.)
3. 4. kol. Havlík a Jarolín dia Doprava v ukrajinském Kyjevě
15. 5. kol. Mrkos foto Mosty přes brněnské tovární náhony (II.)
- 5.6. p. Palyza video Provoz lokomotiv řady 350 ČD
3. 7. Exkurze na Automotodromu Kývalka
4. 9. kol. Jarolín a Havlík dia Doprava v Bukurešti
2. 10. kol. Čuma Libor video Doprava v Tunisku
6. 11. p. Černý Jiří dia MHD v Sofii
4. 12. kol. Černý Martin dia. Doprava ruského Dálného východu

Témata byla opět spíš současná s převahou zahraničí nad tuzemskem z hlediska teritoriálního a tématicky s vyvážením MHD s ostatními druhy doprav a dopravního stavitelství. Z použité techniky tentokrát vyjimečně nepřevládalo video. Průměrná účast členů 64 na schůzích v rozmezí 52 až 71 zaznamenaných v prezenčních listinách setrvala na úrovni roku 2006. Bohužel na odbornou část naší schůze po přestávce zůstává jen asi 1/3, max. 1/2 původně přítomných, což nesevřdí o hloubce zájmu ze strany pléna, ač programy bývají vesměs pečlivě připraveny a zajímavě prezentovány. Kromě toho byla pořádána jedna exkurze, a to dne 13.03.2007 v dispečinku fy. B-KOM zajištěná kol. Liborem Čumou se zaměřením na světelnou signalizaci a provoz v brněnských silničních tunelech s účastí cca 10 zájemců.

V roce 2007 vyšlo celkem 12 čísel našeho klubovního zpravodaje „Informace MHD“, a to od č. 334 až po č. 345 s celkovým počtem 68 stran obsahujících mimo textů 254 fotografií a 3 nákresy, což znamená téměř 6 stran v průměru na jedno číslo. Jako novinka bylo zavedeno počínaje říjnem 2007 rozesílání Informací MHD elektronickou poštou. Zatím této služby využívá 17 členů. To umožnilo snížit náklad Informací tištěnou formou ze 160 na 130 exemplářů. Jako přispěvatelé zde i nadále figuruje asi 7 stále stejných jmen. Příjemným zpestřením jsou již téměř pravidelné zprávy z nedaleké Jihlavy, kde je počet zájemců o obor MHD s ohledem na velikost města menší, což omezuje jejich možnosti vlastního publikačního využití.

Dalším počinem v publikační činnosti bylo pokračování v přípravě knihy o parní dráze v Brně, která se možná rozšíří do podoby reprezentační publikace k nadcházejícím výročí 140 let brněnské koňky, 125 let parní dráhy, 60 let trolejbusů, které připadá na rok 2009 a 110 výročí elektrické dráhy v Brně, který bude následovat hned v zápětí v roce 2010. V současné době se hledá forma zpracování těchto témat. Autoři z našich řad pokračují v přípravách další knihy s pracovním názvem „Zlatá éra trolejbusů na pohlednicích bývalého Československa“ jako doplnění obdobné již vydané publikace s tramvajemi. Také katalog vozidel TM v Brně, na kterém se též podíleli naši členové, se nadále nedaří vydat, což lze charakterizovat ze strany TM jako neúcta k vynaloženému úsilí dobrovolných a vesměs nehonoraných spolupracovníků. To však není vizitka naše, ale Technického muzea v Brně, potažmo i celé naší kulturní fronty, kam naše nedostatečně financovaná muzea spadají. Také nás trochu mrzí, že nejsme zváni k jednáním o dalším vývoji muzejní sbírky vozidel TM, i když někteří z nás byli svého času jmenováni a dosud neodvoláni do odborné poradní skupiny Technického muzea řešící právě tyto problémy.

Spolupráce s Technickým muzeem se v současné době realizuje nejvíce přes skupinu dobrovolných spolupracovníků působících v objektu nového depozitáře silničních vozidel ze sbírek TM v objektu bývalých řečkovických kasáren, která ač základem pochází z našich řad, v poslední době se stále více separuje, což možná napomáhá k docílení okamžitého efektu, ale nepřispívá k rozvíjení účelné spolupráce do budoucna. Technickému muzeu a zvláště jeho odbornému pracovníkovi snad tato praxe i nadále vyhovuje a našich klubovních akcí se bohužel zúčastňuje stále méně často, což nás o to více mrzí.

A tak bylo možno v minulém roce několikrát shlédnout historické autobusy a trolejbusy, a to nejen v ulicích Brna, ale i jinde po republice. Zde se hodí připomenout predisponování dalšího kolejového vozidla ze sbírek TM v Líšni formou zápůjčky do téměř pravidelného provozu na historické lince „H“ Dopravního podniku města Brna. Nám nezbyvá než doufat, že příliším používáním s rizikem poškození a ne zcela 100% ochranou před povětrností i nenechavci v novém působišti nedojde k nějakým zbytečným ztrátám.

V loňském roce došlo k výjezdům vozidel, a to nejen tramvají, ale i trolejbusů a autobusů ze sbírek TM několikrát, např. do Josefovské hutě u Adamova, při akci „Muzejní noc“, dále pak v rámci oslav Brno – město uprostřed Evropy a další výjezdy do Nymburka, Liberce, Těšan a Slupi. Na výjezdech se jako obvykle podíleli i naši členové.

Naše klubovní knihovna opět zaznamenala nárůst počtu inventárních položek, které je možno si vypůjčit. Stav fondu se zvýšil o 31 kusů na celkových 1337. Další rozšíření knihovny lze očekávat po zařazení asi 50 hodnotných knih získaných z pozůstalosti kol. Plevače, který nás v říjnu m.r. navždy opustil. Tu pravděpodobně v brzké době za výhodných podmínek odkoupíme od vážené vdovy pí. Marie Plevačové.

V průběhu roku došlo v 11 vypůjčných termínech ke 100 zápůjčkám, což činí průměr 9 zápůjček na jednu chůzi. Byly doby, kdy to bylo i 26 zápůjček jako např. v r. 2001. To svědčí o přetrvávajícím trendu mírného poklesu zájmu o vypůjčování knih související patrně s jinými možnostmi získávání informací. Snad to způsobuje slábnoucí badatelská činnost a orientace na poněkud povrchnější internet, který knihy zčásti alternuje. Je též možné, že pravidelnější návštěvníci knihovny, a těch je asi 1/5 z přítomných na členské schůzi, si již stihli zpracovat jimi požadované knihy a chybí jim přísun dalšího nového zajímavého čtení. Vezmeme-li v potaz skutečnost, že členských schůzí se účastní pravidelně asi 1/2 všeho členstva, znamená to absolutní využití knihovny pouhými 10 % členů, a to nesvědčí o přílišném zájmu. Jsou to jen nahlas vyslovené domněnky, ale budou asi

pravdivé, což dokazují následující čísla týkající se internetu.

Zde je situace opačná, byť se týká vstupů cizích zájemců na naše stránky. Byl zaznamenán zvýšený počet přístupů proti loňsku cca o 10 % na celkový počet 16 300 za celý kalendářní rok 2007. V rámci jednotlivých měsíců se jedná o rozpětí od 1068 do 1524, což činí průměr asi 1360 vstupů za měsíc, tedy potažmo 45 za jeden den. S čím i nadále nemůžeme být spokojeni, to jsou naše přímé i písemné styky se zahraničními přáteli, spolky a redakcemi, kde se stále naráží na jazykové bariery. To komplikuje kontakty a nám jistě nepřidává na dobré pověsti. Došlo sice k částečnému zlepšení, není to však stále vyhovující.

Zmínka o klubovním archivu také nemůže patřit mezi pozitivní. Dosavadní archivář kol. Butschek oznámil, že na zmíněnou činnost nemá potřebný čas, tak zde dojde pravděpodobně k personální změně.

Z cestovatelských aktivit již nelze připomenout ani poslední druh námi organizovaného velice jednoduchého zájezdu, a to celkem 15 x s trváním až do předloňska, kterým byla účast na známém Tramwaytagu v nedaleké Vídni. Lze to charakterizovat jako další ústup z dřívějších pozic. Starším členům z nějakých důvodů již nezbývá čas nebo snad ani chuť takovou akci uspořádat a mladším kolegům ani nepřijde na mysl se tímto problémem zabývat. A pokud by se náhodou někdo podobně řehole ujal, narazí na malý zájem o účast, což mu paradoxně přinese velké problémy s jeho zvládnutím. Výsledkem je tedy stagnace, což je jev v daném případě rozkladný. Snad se do budoucna podaří spojit síly s některými z mimobrněnských spolků, které mají podobné zaměření a také se potýkají s problémy malého zájmu případných účastníků odborných zájezdů a pokusíme se uspokojit aspoň skalní zájemce o cesty za dopravním poznáním.

Mezi zdařilé akce lze již pravidelně zařadit alespoň předvánoční společenské setkání mající v našem klubu již více než třicetiletou tradici a v poslední době se konající v menze vysokoškolských kolejí v Brně na Kohoutově ulici, kde to tentokrát bylo již po šesté, a to dne 15.12.2007. Zde má již tradičně prostor pohoda a všeobecné uvolnění umožňující probrat záležitosti v běžném denním koloběhu opomíjené.

Bohužel nebyl na tento rok opět sestaven jakýkoliv plán připravovaných akcí, což také souvisí s výše uvedeným, což se jistě projeví v menší četnosti a rozmanitosti akcí a jejich včasné prezentaci. Pokud bude potřebná iniciativa tohoto druhu záviset na výrazně omezeném počtu jedinců v poslední době inklinujícího téměř k nule, nelze očekávat jiné výsledky. Necht' je tato poznámka brána jako dobře míněná výzva pro ty, kteří možná uvažují o aktivnějším zapojení do organizace našeho spolku např. formou účasti na práci v jeho výboru či jakkoliv jinak. Pokud má náš spolek 136 členů, pevně věřím, že se mohou najít další zapálení, kteří budou ochotni pro dobro celku obětovat část svého volného času. Bylo by smutné, kdyby již tradiční aktivity Tramvajklubu Brno, které byly mnohdy vzorem pro ostatní srovnatelná tuzemská seskupení obdobných zájemců o náš společný zájem, kterým je sledování historie a současnosti MHD, zůstávaly pouze ve vzpomínkách starších členů. Rádi uvítáme jakýkoliv reálný návrh týkající se rozšíření kterékoliv naší klubovní činnosti.

Výbor Tramvajklubu Brno i redakce našeho klubovního zpravodaje děkují všem aktivním a ukázněným členům za jejich přínos v roce 2007, odstupujícím členům výboru za jejich dosavadní vykonanou práci, autorům textů i fotografií za příspěvky do Informací MHD a dalším členům za pomoc při jeho přípravě a distribuci, stejně tak těm, kteří se starají o pestrý a aktuální přísun dalších informací do prostor jednání našich členských schůzí, a to z dopravy nejen městské a nejen brněnské. V případě té brněnské pak patří dík aktérům za formu vizuálního pojetí její prezentace v průběhu všech našich členských schůzí. Dále se sluší poděkovat našemu spolku nakloněným pracovníkům Dopravního podniku města Brna za umožnění našich setkávání zde na půdě dopravního podniku a provozování knihovny v přílehlých prostorách i Technickému muzeu v Brně za projevenou ochotu v případě zajištění prostor náhradních a za vstřícnost při možné účasti na jeho dalších akcích a návštěvě jeho expozic.

Do dalšího období naší činnosti přeji všem členům mnoho radosti a spokojenosti z úspěchů v osobním životě a zvláště pak v provozování našeho společného ušlechtilého koníčka, kterým je sledování průběžného vývoje a tím popularizaci veřejné dopravy, zvláště pak její městské odnože, jakožto nástroje v boji proti všudypřítomnému automobilovému moru. To vše samozřejmě za

součinnosti pevného zdraví a necht' k tomu přispěje i příznivý společenský vývoj nejen v našem státě, ale i v dnes tolik komentovaném tzv. globalizovaném světě.

V Brně - Pisárkách dne 5.2.2008 na výroční schůzi Tramvajklubu Brno sestavil a přednesl jeho předseda Zdeněk Nesiba.